

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

3. De raptoribus rerum, atque incendiariis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

aut patri ejus, *can. De raptorib. xxxvi. q. 1.*

5. Insuper tam raptor, quam ejus fautores incidunt in excommunicationem, *can. Raptores & alii xxxvi. q. 2.* sententiæ non quidem lætæ, sed fetendæ *can. 1. & seq. ibid.* Conc. verò Trid. *d. loco.* statuit, ut etiam securo matrimonio inter raptorem & raptam, nihilominus & raptor ipse, omnesque illi consilium, auxilium, & favorem præbentes, sint ipso jure excommunicati, ac perpetuò infames, omniumque dignitatum incapaces, & si Clerici fuerint, de proprio gradu decident; teneaturque præterea raptor mulierem raptam, sive eam duxerit, sive non, decenter arbitrio Judicis dotare.

§. III.

De Raptoribus rerum, atque incendiariis,

1. *Rapina quid sit, ejusque pœna de jure Civili.*
2. *Ratione rapinæ, quis sortitur forum in loco delicti.*
3. *Pœna violentis ac spoliatis Ecclesiam est excommunicatio.*
4. *Constitutus Pontif. adversus occupatores & detentores bonorum Eccles.*
5. *Item adversus depradatores naufragorum.*

Differret rapina à furto eodem ferè modo, quo stuprum à raptu, quia rapina & raptus est contractatio & abductio violenta, furtum verò plerumque occultè fit, ut & stuprum defloratio est virginum plerumque fraudulenta.

1. Rapina igitur, prout à furto specialiter dicto distinguitur, est violenta & manifesta rei alienæ in viro domino contractatio, *l. Si vendidit D. De furtis.* Per hoc enim, quod dicitur, violenta & manifesta, excluditur furtum: propriaque inde actio nascitur vi bonorum raptorum. Pœna rapinæ de jure Civili, rei etiam minimæ, intra annum utilem, est quadrupli, *Institut. De vi bon. raptorum §. 1.* Non tamen totum quadruplum est pœna veluti in furto manifesto, sed in quadruplo inest rei persecutio; & pœna tantum est tripli, sive manifestus sit, sive non manifestus, id est sive deprehendatur raptor in ipso delicto, sive non. Nec tamen pejus conditio est fur, quam sit raptor, quia li-

cet quoad hæc pœnam pecuniariam gravius puniatur fur manifestus, quam raptor, tamen quoad alia, & in genere multo gravius punitur raptor, quippe qui de vi etiam publica vel privata teneatur: qua de re videri possunt, quæ latius tradunt interpp. *Ad D. & Instit. h. t.* quo lectorem remitto.

2. Illis verò ex hoc Tit. addere ista operæ pretium est, raptores rerum de loco ad locum iter faciunt, viasque obsident, ut rapinas & depradationes agant, ratione delicti sortiri forum ejus loci, in quo deliquerint; ideoque à quolibet iudice, in cujus territorio deprehensi fuerint, puniri posse, *e. l. h. t.* Pœnam tamen sanguinis investigare non potest Judex Ecclesiasticus, licet de raptu, & aliis criminibus, ex delegatione Principis cognoscere & judicare possit, *e. 4. h. t.*

3. Quod si quis raptor fuerit manifestus, vel violator Ecclesiæ, veluti si corruperit vel polluerit Ecclesiam, vel prædia ejus invaserit, si eidem vim intulerit, ostia fregerit, vel privilegia infregerit, aut aliis modis, *de quibus xvii. q. 4. per tot.* eam violaverit, ipso jure subiacet excommunicationi, negato etiam pœnitentiæ ac sepulturæ beneficio, nisi prius ablata restituerit vel caverit de restituendo. Si verò renuat cavere, dum potest moriensque non possit, cum vult, negari quidem viaticum vitæ & sepultura non debet, verum sepulturæ ejus nulli Clerici interesse possunt, citra ordinis sui damnum & beneficii Ecclesiastici privationem, *cap. 2. hoc t.* Vide Covar. *lib. 3. Par. 9. resolut. cap. 3. num. 9.* ubi tradit, quando & qualiter prædicta cautio præstanda sit.

4. Refertur huc possunt variorum Pontificum Constitutiones, nempe Clementis VI. Leonis X. Pauli IV. Pii IV. adversus invalores & occupatores bonorum Ecclesiæ, quas recitat Petr. Matth. in *VI. Decretal. lib. 2. tit. 2.* è quibus Leo X. specialiter insurgit in Principes occupantes bona Ecclesiastica; & eorum libertati detrahentes: cuius decretum confirmasse Hadrianum VI. Clementem VII. Jul. III. & Pium IV. testatur P. Matth. *d. loco.* Recè proinde mandat Conc. Mechlinien. 1607. *tit. 22. cap. 12.* ut decretum Concil. Trid. *Sess. 22. c. 11.* adversus occupatores bonorum Ecclesiasticorum, seu ad quæcunq; alia pia loca spectantium subinde populo per concionatores inculcetur.

Spe.

Specialiter verò de spoliatoribus fideiū negotiantium, navigantium & naufragorum, statutum fuit in Conc. Lateran. sub Alex. III. tales excommunicandos esse c. 3. h. t. quæ excommunicatio hodie reservata est summo Pont. per Bullam Cœnæ Domini. Extantque ea de re Constitutiones Julii III. & Pauli III. apud P. Match. lib. 2. tit. 14. Pii V. Gregorii XIII. apud Zerolam 2. p. v. *Naufragium*. Planè Julius III. eandem excommunicationem hujusmodi raptoribus infligit, & bona fide consilium auxiliumque naufragis impertientes indulgentiis donat. Dicitur autem excommunicationem evitant, inquit Zerola d. loco, primò qui bona naufragorum suscipiunt, animo restituendi ea suo domino, nisi fuerint in mora, secundò quando ignorant bona esse naufragorum, tertio, quando dominus ea eiecit animo non recuperandi, vel pro derelictis habuit; quod non præsumitur, cum nemo præsumatur iactare suum: adeoque lex de confiscatione bonorum naufragantium esset tyrannica, inquit Zerola d. loco. Quod enim jus habet fideus, inquit Constantin. Imp. l. 1. Cod. de naufragis lib. 11. in aliena calamitate, ut in re tam luctuosa compendium sectetur.

Quantum ad incendiarios attinet, ii sunt vel Ecclesiarum seu rerum Ecclesiasticarum, qui scilicet dolo malo in Ecclesiam vel alia pia loca ignem injecerunt, & tales ultra damni restitutionem excommunicari sunt ipso facto; vel rerum profanarum, & excommunicandi sunt: factaque publicatione seu denuntiatione ab Ecclesia non ab alio absolvi possunt, quam à summo Pontifice, cap. Tua nos 19. inf. De sent. excommunicati. nisi in mortis articulo, quo casu quilibet sacerdos eos absolvere potest, & absolute sepeliri in cœmeterio seu loco sacro Compelluntur tamen hæredes ad satisfaciendum, quatenus facultates defuncti ferunt illis, qui per incendium damnum passi sunt, ut saluti animæ consulatur, cum non dimittatur peccatum, nisi restituatur ablatum, cap. In litteris 5. h. 2. Quod aliter se habet de jure Civili, quo delicta cum persona defuncti extinguuntur, l. Defuncto D. De publ. iudicis, l. Sancimus Cod. de pœnis. Vide Covar. lib. 3. Par. resol. cap. 3. n. 7. vers. Tertio inquirendum. Eodem jure incendiarii qui ob inimicitias vel prædæ causa intra oppidum ignem in domum aliquam vel alium locum intulerint,

capite puniuntur, & plerumque vi exuntur, l. Capitalium 28. §. incendiarii 12. D. De pœnis. Quæ pœna hodie apud nos recepta est, teste Damhoud. in Braxi Crimin. cap. 95.

TITULUS XVIII.

De Furtis.

§ I.

Furti definitio enucleata.

1. Furtum unde dicatur, & quid Furti nomine veniat.
2. Furtum & rapinam specie distingui.
3. Furti definitio enucleata.

Cum viderimus de raptoribus seu rapto, qui est species furti; Insti. de vi bon. rapt. in princ. sequitur ut agamus de furtis in genere eoque magis, quod, ut ante diximus, circine Decalogi furtum subjungatur homicidio & adulterio.

1. Ubi præmittendum primo, Furtum dici vel à Furvo, id est nigro, eò quod clam & obscure fiat, & plerumque nocte, vel à Fraude, vel à ferendo, vel à Græco sermone, quæ *φῶπας* fures appellant, similiter à Ferendo, l. 1. D. h. 1. Alciat. 1. Disput. cap. 19. Secundò, quamlibet illicitam rei alienæ acceptionem sive occupationem generaliter vocati Furtum & Rapinam, can. Si quid xlv 9. §. ubi dicitur, Si quid in versis & non reddidisti, rapuisti Sic Exod. 20. & in Decalogo dum prohibetur furtum, omnis iniqua rei alienæ usurpatio, sive sit furtum, sive rapina, sive usura, sive alia, nomine furti intelligenda est.

2. Alias furtum & rapina distinguuntur, tamquam duæ distinctæ species, ut patet ex Justiniano Inst. De obligat. qua quasi ex delicto nascuntur in princ. ubi hæc quatuor Furtum, Rapinam, Damnum, Injuriam, separatim enumerat satis indicans illa natura & specie distingui: & ex Juriscons. in l. 2. §. si in re D. De vi bonor. rapt. ubi ait, non minimam esse differentiam inter eum, qui clam facit, & eum, qui vi rapit: idemque probatur ex Philosopho lib. 5. Ethic. cap. 2. circa finem: & denique hac ratione, quia furtum ex sua ratione dicitur acceptionem rei alienæ, clam